नेपाल राजपत्र

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २१] काठमाडौं, मार्ग १७ गते २०२८ साल अतिरिक्ताङ्क ४३ (क)

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालयको

सूचना

विवाह दर्ता नियमावली २०२८

विवाह दर्ता ऐन २०२८ को दफा १६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ–

परिच्छेद–१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भः– (१) यी नियमहरूको नाम "विवाह दर्ता नियमावली २०२८" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली सम्वत् २०२८ साल पौष १ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः– विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा–

"ऐन" भन्नाले विवाह दर्ता ऐन २०२८ सम्झनुपर्छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित भएपछि मात्र लागु हुनेछ।

परिच्छेद–२

दर्ताद्वारा विवाह

३. विवाहको दरखास्तः– (१) ऐनबमोजिम दर्ताद्वारा विवाह गर्न चाहने पुरुष र स्त्रीले ऐनमा तोकिएको म्यादभित्र अनुसूची १ को ढांचामा संयुक्त रूपमा दरखास्त लेखी सही गरी विवाह अधिकारी समक्ष पेश गर्नुपर्छ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम दरखास्त परेपछि विवाह अधिकारीले अनुसूची २ मा तोकिएको ढांचाको विवाह दरखास्त किताबमा सो दरखास्त दर्ता गरी राख्नुपर्छ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम दरखास्त दर्ता गरेपछि विवाह अधिकारीले सो प्रस्तावित विवाह प्रचलित नेपाल कानून विपरित हुने देखी बिवाह गराउन इन्कार गरेमा कति कारणले प्रचलित नेपाल कानूनको विपरित हुने हो इन्कार गर्नाको कारण खुलाई दरखास्त दर्ता भएको सात दिनभित्र दरखास्त गर्ने पक्षहरूलाई लिखित सूचना दिनु पर्छ ।

४. उद्घोषणपत्रः– ऐनको दफा ८ बमोजिम विवाहका पक्षहरूले परस्पर पति र पत्नीको रूपमा वरण र ग्रहण गरेको कुराको अनुसूची ३ मा तोकिएको ढांचाको उद्घोषणपत्रमा सहिछाप गरी विवाह अधिकारीलाई दिनुपर्छ ।

५. विवाह दर्ताः– नियम ४ बमोजिम उद्घोषणपत्रमा सही भएपछि विवाह अधिकारीले अनुसूची ४ मा तोकिएको ढांचाको विवाह दर्ता किताबमा सो विवाह दर्ता गर्नुपर्छ ।

६. विवाहको प्रमाणपत्रः– नियम ५ बमोजिम विवाह दर्ता भएपछि विवाह अधिकारीले विवाहका पक्षहरूलाई अनुसूची ५ मा तोकिएको ढांचाको विवाहको प्रमाणपत्र दिनुपर्छ ।

परिच्छेद–३

अरू विवाहको दर्ता

७. अरू विवाह दर्ता गर्न दरखास्तः– (१) ऐनबमोजिम कुनै दम्पतिले आफ्नो धर्म, जाति वा कुलको रीति थिति परम्परा वा चलन व्यवहार अनुसार भएको विवाह वा वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता गर्न चाहेमा अनुसूची ६ मा तोकिएको ढांचामा दरखास्त लेखी विवाह अधिकारी समक्ष पेश गर्नुपर्छ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम दरखास्त परेपछि विवाह अधिकारीले सो दरखास्त अनुसूची ७ मा तोकिएको ढांचाको विवाह दर्ता दरखास्त किताबमा दर्ता गरी राख्नुपर्छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएकाछि मात्र लागु हुनेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम दरखास्त दर्ता गरेपछि विवाह अधिकारीले निजहरूका बीच भएको विवाह वा वैवाहिक सम्बन्ध प्रचलित नेपाल कानूनको विपरित भएको देखी दर्ता गर्न इन्कार गरेकोमा बाहेक अरू अवस्थामा अनुसूची ८ मा तोकिएको ढांचाको विवाह दर्ता किताबमा सो विवाह वा वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता गर्नुपर्छ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम दर्ता गरेपछि विवाह अधिकारीले सो दम्पतिलाई अनुसूची ९ मा तोकिएको ढांचामा विवाहको प्रमाणपत्र दिनुपर्छ ।

परिच्छेद–४
विविध

८. सुरक्षित राख्ने:– यो नियमावलीबमोजिमको विवाह दरखास्त, दर्ता किताब, विवाह दर्ता किताब र सो सम्बन्धी सबै कागजातहरू सुरक्षित राख्नु विवाह अधिकारीको कर्तव्य हुनेछ ।

९. नक्कल दिने :– विवाह दर्ता गर्ने बारेको दरखास्त, विवाह प्रमाणपत्र र सम्बन्धित अन्य कागजातको नक्कल कसैले लिन चाहेमा विवाह अधिकारीले देहायका कागजातको देहाय बमोजिम दस्तूर लिई रित पूर्वकको नक्कल सात दिनभित्र दिनुपर्नेछ ।

(१) विवाहको प्रमाणपत्रको पांच रूपैयां ।

(२) प्रमाणपत्र बाहेक अन्य कागजातहरूको प्रत्येक प्रतिको एक रूपैयां ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची– १
(नियम ३ (१) संग सम्बन्धित)

विवाह गर्ने दरखास्त

श्री विवाह अधिकारी,
.....

महोदय,

हामी देहायकाले विवाह दर्ता ऐन २०२८ बमोजिम दर्ताद्वारा परस्परमा विवाह गर्न इच्छुक भएको हुँदा यो दरखास्त पेश गरेका छौं । हामीहरूको बीच विवाह भएमा प्रचलित नेपाल कानून र ऐनको दफा ४ को विपरीत हुने छैन । ऐनबमोजिम हाम्रो विवाह दर्ता होस् । हामीले तपसीलबमोजिम भरेको विवरण पछि झुठ्ठा ठहरिए कानूनबमोजिम सहौंला बुझाऔंला ।

पुरुख र स्त्रीको नाम थर	उमेर	पेशा	वैवाहिक स्थिति	स्थायी ठेगाना	अस्थायी ठेगाना	नागरिकता	बाबुको नाम थर वतन	बाजेको नाम थर वतन	पुरुष र स्त्रीको बीच नाता सम्बन्ध	कैफियत

.....
१. (पुरुषको हस्ताक्षर)

रेखात्मक सही

। दा। वा।

.....
२. (स्त्रीको हस्ताक्षर)

रेखात्मक सही

। दा। वा।

मिति ... ...

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची– २

(नियम ३. (२) संग सम्बन्धित)

विवाह दरखास्त किताव

सम्वत्..... साल

पुरुष र स्त्रीको नाम थर	उमेर	पेशा	वैवाहिक स्थिति	थायी ठेगाना	अस्थायी ठेगाना	नागरिकता	बाबुको नाम थर वतन	बाजेको नाम थर वतन	पुरुष र स्त्रीको बीच नातासम्बन्ध	दरखास्त दर्ता भएको मिति	कैफियत

.....

१. (पुरुषको हस्ताक्षर) रेखात्मक सही

। दा। वा।

.....

२. (स्त्रीको हस्ताक्षर) रेखात्मक सही

। दा। वा।

विवाह अधिकारीको हस्ताक्षर.....

मितिः– .....

कार्यालयको छाप

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची– ३
(नियम ४ संग सम्बन्धित)
उद्घोषणपत्र

म..... तपाईं । तिमी..... लाई मेरो । मेरी कानूनं बमोजिम पति । पत्नीको रूपमा वरण । ग्रहण गर्दछु ।

१. पुरुषको हस्ताक्षर दा. वा.

२. स्त्रीको हस्ताक्षर दा. वा.

माथि उल्लिखित पुरुष र स्त्रीले हामीहरूको सामुन्नेमा एकले अर्कालाई उपरोक्त बमोजिम सम्बोधन गरी पति र पत्नीको रूपमा वरण तथा ग्रहण गरेको ठीक साँचो हो ।

साक्षीहरूको नाम, थर, वतन र सही

(क) .....

(ख) .....

(ग) ..... विवाह अधिकारीको हस्ताक्षर.....

मितिः– .....

कार्यालयको छाप

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची– ४
(नियम ५ संग सम्बन्धित)
विवाह दर्ता किताव

पुरुष र स्त्रीको नाम, थर	उमेर	पेशा	वैवाहिक स्थिति	अस्थायी ठेगाना	स्थायी ठेगाना	नागरिकता	बाबुको नाम, थर, वतन	बाजेको नाम, थर वतन	पुरुष र स्त्रीको बीच नाता सम्बन्ध	साक्षीहरूको नाम, थर, वतन	दरखास्त दिएको मिति	दरखास्तदर्ता मिति	उद्घोषणपत्र दिएको मिति	विवाह दर्ता भएको मिति	प्रमाणपत्र दिएको मिति	कैफियत

..... रेखात्मक सही

१. (पुरुषको हस्ताक्षर)

। दा. । वा. ।

..... रेखात्मक सही

२. (स्त्रीको हस्ताक्षर)

। दा. । वा. ।

साक्षीहरूको सही

(क) .....
(ख) .....
(ग) .....

विवाह अधिकारीको हस्ताक्षर .....
मितिः– .....

कार्यालयको छाप

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।
8/76

अनुसूची– ५

(नियम ६ संग सम्बन्धित)

विवाहको प्रमाणपत्र

श्री ..... को नाती श्री..... को छोरा..... बस्ने वर्ष.... को श्री..... र श्री..... की नातिनी श्री..... को छोरी ..... बस्ने वर्ष .... की श्री..... ले मिति..... साथ्स कार्यालयमा आई विवाह दर्ता ऐन २०२८ बमोजिम एकले अर्कोलाई पति र पत्नीको रूपमा वरण तथा ग्रहण गरी विवाह गरेकोले निजहरूको बीच ऐनबमोजिम दर्ता भएको विवाहको श्री..... । श्रीमती..... लाई यो प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ ।

विवाह अधिकारीको

हस्ताक्षर .....

मितिः– .....

कार्यालयको छाप

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची– ६
(नियम ७ (१) संग सम्बन्धित)
अरू विवाह दर्ताको
दरखास्त

श्री विवाह अधिकारी,
.....

महोदय,

हामी देहायका दम्पतीले मिति ..... मा धर्म, जाति वा कुलको रीति थिति, परम्परा चलन व्यवहार अनुसार परस्पर विवाह गरी । वैवाहिक सम्बन्ध जोडी पति पत्नीको रूपमा रही आएकोमा यो ऐनबमोजिम विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता गर्न हामी इच्छुक भएकोले दरखास्त पेश गरेका छौं । हामीहरूको बीच भएको विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता भएमा नेपाल कानून वा ऐनको दफा ४ को विपरीत हुने छैन । ऐनबमोजिम हाम्रो विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता होस् । हामीले तपसीलबमोजिम भरेको विवरण पछि झुट्टा ठहरे कानूनबमोजिम सहौंला बुझाऔंला ।

विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता गर्ने दम्पतीको नाम, थर	उमेर	पेशा	स्थायी ठेगाना	अस्थायी ठेगाना	नागरिकता	बाबुको नाम, थर वतन	बाजेको नाम, थर वनत	दम्पतीको विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध कायम भएको मिति र ठाउँ	जायजन्म भएका सन्तानको नाम, उमेर र लिंग	दम्पतीको बीच विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध भएको थाहा पाउने साक्षीहरूको नाम	कैफियत

..... रेखात्मक सही
१. (पतिको हस्ताक्षर)
। दा । वा ।
..... रेखात्मक सही
२. (पत्नीको हस्ताक्षर)
। दा । वा ।

मितिः– .....

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची– ७
(नियम ७ (२) संग सम्बन्धित)
अरू विवाह दरखास्त किताव
सम्वत् ..... साल

विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता गर्ने दम्पतीको नाम, थर	उमेर	पेशा	स्थायी ठेगाना	अस्थायी ठेगाना	नागरिकता	बाबुको नाम, थर, वतन	बाजेको नाम, थर, वतन	विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता गर्ने दरखास्त दिएको मिति	विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध कायम भएको मिति	विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध कायम भएको मिति पछि जायजन्म भएको सन्तानको नाम, उमेर र लिंग	कैफियत

..... रेखात्मक सही
१. (पतिको हस्ताक्षर) । दा । वा ।

..... रेखात्मक सही
२. (पत्नीको हस्ताक्षर) । दा । वा ।

विवाह अधिकारीको
हस्ताक्षर .....
मितिः– .....
कार्यालयको छाप

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची– ८
(नियम ७ (३) संग सम्बन्धित)
अरू विवाह दर्ता किताव

विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता गर्ने दम्पतीको नाम, थर	उमेर	पेशा	स्थायी ठेगाना	अस्थायी ठेगाना	नागरिकता	बाबुको नाम, थर, वतन	बाजेको नाम, थर, वतन	विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध भएको मिति र ठाउँ	दम्पतीको विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध भएको थाहा पाउने साक्षीहरूको नाम	विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्तागर्न दरखास्त दिएको मिति	विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता भएको मिति	विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता हुन अगाडि जायजन्म भएको सन्तानको नाम उमेर र लिंग	प्रमाणपत्र पाएको मिति	कैफियत

..... रेखात्मक सही

१. (पतिको हस्ताक्षर) । दा । वा ।

..... रेखात्मक सही

२. (पत्नीको हस्ताक्षर) । दा । वा ।

साक्षीहरूको सही

(क) .....

(ख) .....

(ग) .....

विवाह अधिकारीको हस्ताक्षर ....

मितिः– .....

कार्यालयको छाप

आधिकारिकता मुद्रण किर्तिपुरबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची– ९

(नियम ७ (४) संग सम्बन्धित)

विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध दर्ता भएको

प्रमाणपत्र

श्री..... को नाती श्री..... को छोरा ..... बस्ने वर्ष... को श्री..... र श्री..... की नातिनी श्री..... को छोरी..... बस्ने वर्ष.... की श्रीमती..... को बीच मिति..... मा भएको विवाह । वैवाहिक सम्बन्ध विवाह दर्ता ऐन २०२८ बमोजिम दर्ता भएकोले श्री..... । श्रीमती ..... लाई यो प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ ।

विवाह अधिकारीको

हस्ताक्षर .....

मितिः– .....

कार्यालयको छाप

आज्ञाले–

चूडामणिराज सिंह मल्ल

श्री ५ को सरकारको सचिव

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

822